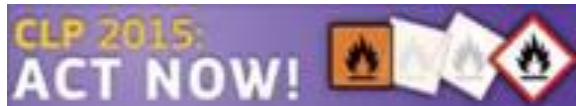

ΗΜΕΡΙΔΑ ΠΕΕΧ

Ρυθμίσεις για Επικίνδυνα Χημικά Προϊόντα στην Ευρώπη

*Δρ Τασούλα Κυπριανίδου-Λεοντίδου
Κλάδος Χημικών Ουσιών
Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας*

Βασικά σημεία παρουσίασης

1. Γενικά για τον Κανονισμό CLP
  - Στόχος / Πρόνοιες
  - Τι αλλαγές επιφέρει ο CLP
  - Κρίσιμες ημερομηνίες
  - Χρονοδιαγράμματα
  - Ηλεκτρονικό Εμπόριο
2. Μητρώο Χημικών Προϊόντων
3. Προβλήματα που εντοπίζονται κατά τις επιθεωρήσεις του ΤΕΕ στην αγορά

Ευρωπαϊκός Κανονισμός 1272/2008 (CLP – Classification, Labelling, Packaging)

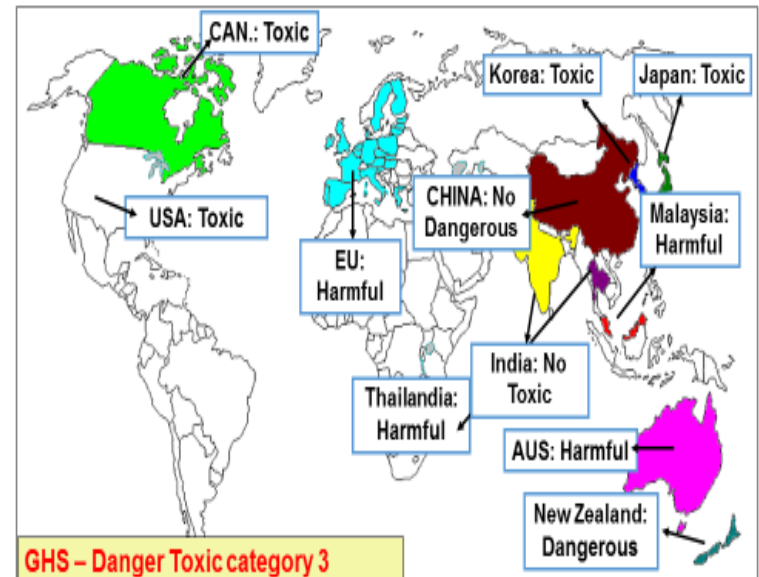

ΣΤΟΧΟΙ CLP

Εναρμονισμένη Ταξινόμηση και
Επισήμανση σε διεθνές επίπεδο - **GHS**

Substance - oral toxicity LD50 = 257 mg/kg

Ο Κανονισμός CLP εφαρμόζεται:

Επικίνδυνες Χημικές Ουσίες

Οξέα (Υδροχλωρικό, Φωσφορικό, Θειϊκό)

Βάσεις (Καυστικό νάτριο, καυστική σόδα, Αμμωνία)

Οργανικοί διαλύτες, αντιδραστήρια
εργαστηρίων

Χλωρίνη (Υποχλωριώδες νάτριο)

Συστατικά καλλυντικών και φαρμάκων

Επικίνδυνα χημικά μείγματα

Διάφορα καθαριστικά προϊόντα

Απορρυπαντικά

Αρωματικά χώρων

Δομικά Υλικά, Λάδια, Χημικά πισινών

Μπογιές και Βερνίκια

Καύσιμα, Βιοκαύσιμα

Φυτοπροστατευτικά προϊόντα

Βιοκτόνα και απολυμαντικά προϊόντα

Λιπάσματα και τα επιμέρους συστατικά

Γόμες (κόλλες)

Ο Κανονισμός CLP δεν εφαρμόζεται:

Χημικές Ουσίες και Μείγματα

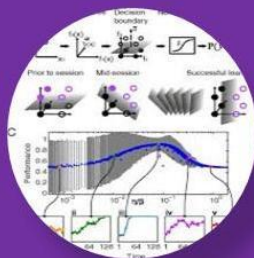
1. Ραδιενεργές/α
2. Υπό τελωνειακή επιτήρηση
3. Που προορίζονται για επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη αλλά δεν διατίθενται στην αγορά
4. Μη απομονωμένα ενδιάμεσα προϊόντα
5. Απόβλητα
6. Φαρμακευτικά (τελικά προϊόντα)
7. Καλλυντικά (τελικά προϊόντα)
8. Τρόφιμα ή ζωοτροφές (πρόσθετα και αρτυματικές ύλες)

Κανονισμός CLP

Classification

Labelling

Packaging

1. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ

Τάξη και κατηγορία
κινδύνου, π.χ
διαβρωτικό, ερεθιστικό,
επικίνδυνο για το
περιβάλλον

2. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ

Ετικέτα, πληροφορίες
επικινδυνότητας
(φράσεις,
εικονογράμματα),
στοιχεία προμηθευτή,
χημικές ουσίες

3. ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ

Δοχείο, πώμα
ασφαλείας, ανάγλυφη
επισήμανση

Σε ισχύ από τις 20.1.2009

Ποιές αλλαγές φέρνει ο CLP

<u>DSD/DPD</u>	<u>CLP</u>
Παρασκευάσματα	Μείγματα
Επικίνδυνο (dangerous)	Επικίνδυνο (hazardous)
Σύμβολα κινδύνου	Εικονογράμματα
Φράσεις κινδύνου (R) Φράσεις ασφαλούς χρήσης (S)	Δηλώσεις επικινδυνότητας (H) Δηλώσεις προφύλαξης (P)
Ενδείξεις Κινδύνου (Xi, Xn, C, N, T)	Προειδοποιητικές λέξεις Κίνδυνος ή Προσοχή
	Συμπληρωματικές πληροφορίες σήμανσης για ορισμένα μείγματα

Αλλαγές στην Επισήμανση

Εικονόγραμμα	Κίνδυνος		
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Εκρηκτικά ▶ Αυτοαντιδρώσες ουσίες και μείγματα ▶ Οργανικά υπεροξειδία 		
	<table border="0"> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Εύφλεκτα αέρια ▶ Εύφλεκτα αερολύματα ▶ Εύφλεκτα υγρά ▶ Εύφλεκτα στερεά ▶ Πυροφορικά </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Αυτοαντιδρώσες ουσίες και μείγματα ▶ Αυτοθερμαινόμενες ουσίες και μείγματα ▶ Εκλύει εύφλεκτα αέρια σε επαφή με νερό ▶ Οργανικά υπεροξειδία </td> </tr> </table>	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Εύφλεκτα αέρια ▶ Εύφλεκτα αερολύματα ▶ Εύφλεκτα υγρά ▶ Εύφλεκτα στερεά ▶ Πυροφορικά 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Αυτοαντιδρώσες ουσίες και μείγματα ▶ Αυτοθερμαινόμενες ουσίες και μείγματα ▶ Εκλύει εύφλεκτα αέρια σε επαφή με νερό ▶ Οργανικά υπεροξειδία
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Εύφλεκτα αέρια ▶ Εύφλεκτα αερολύματα ▶ Εύφλεκτα υγρά ▶ Εύφλεκτα στερεά ▶ Πυροφορικά 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Αυτοαντιδρώσες ουσίες και μείγματα ▶ Αυτοθερμαινόμενες ουσίες και μείγματα ▶ Εκλύει εύφλεκτα αέρια σε επαφή με νερό ▶ Οργανικά υπεροξειδία 		
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Οξειδωτικά αέρια ▶ Οξειδωτικά υγρά ▶ Οξειδωτικά στερεά 		
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Αέρια υπό πίεση 		

Εικονόγραμμα	Κίνδυνος
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Οξεία τοξικότητα ▶ Πολύ τοξικό (θανατηφόρο) ▶ Τοξικό
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Διαβρωτικά μέταλλων ▶ Διαβρωτικό (προξενεί σοβαρά δερματικά εγκαύματα και βλάβες στα μάτια) ▶ Προκαλεί σοβαρές βλάβες στα μάτια
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ευαισθητοποιεί την αναπνευστική οδό ▶ Μεταλλαξιγόνο ▶ Καρκινογόνο ▶ Τοξικότητα στην αναπαραγωγή ▶ Ειδική τοξικότητα στα όργανα-στόχους ▶ Κίνδυνος από αναρρόφηση
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Οξεία τοξικότητα (επιβλαβές) ▶ Ερεθισμός του δέρματος και των ματιών ▶ Ερεθισμός της αναπνευστικής οδού ▶ Ευαισθητοποιητικό του δέρματος ▶ Ναρκωτική δράση ▶ Επικίνδυνο για τη στιβάδα του όζοντος
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Επικίνδυνο για το περιβάλλον ▶ Οξεία υδατική τοξικότητα ▶ Χρόνια υδατική τοξικότητα

Δηλώσεις Επικινδυνότητας

R35: Προκαλεί σοβαρά εγκαύματα	H314: Προκαλεί σοβαρά δερματικά εγκαύματα και οφθαλμικές βλάβες
R36 :Ερεθίζει τα μάτια	H319: Προκαλεί σοβαρό οφθαλμικό ερεθισμό
R20:Επιβλαβές όταν εισπνέεται	H332: Επιβλαβές σε περίπτωση εισπνοής

Δηλώσεις Προφύλαξης

S2: Μακριά από παιδιά	P102: Μακριά από παιδιά
S24: Αποφεύγετε την επαφή με το δέρμα	P262: να μην έρθει σε επαφή με τα μάτια, το δέρμα ή με τα ρούχα
S23: Μην αναπνέετε αέρια/αναθυμιάσεις/ατμούς/εκνεφώματα	P261: Αποφεύγετε να αναπνέετε αναθυμιάσεις/συγκεντρώσεις σταγονιδίων/ατμούς

Σύγκριση των 2 συστημάτων Ταξινόμησης και Επισήμανσης

Σύμβολα κινδύνου βάσει της DSD

Ενδείξεις κινδύνου:

Τοξικό
Επικίνδυνο για το περιβάλλον

4 φράσεις κινδύνου βάσει της DSD

Τοξική σε περίπτωση κατάποσης ή εισπνοής

Προκαλεί εγκαύματα

Σε περίπτωση εισπνοής και επαφής με το δέρμα μπορεί να προκαλέσει ευαισθητοποίηση

Πολύ τοξικό για τους υδρόβιους οργανισμούς

S: (1/2-)26-36/37/39-45-61

Εικονογράμματα κινδύνου βάσει του CLP

Προειδοποιητική λέξη:

Κίνδυνος

5 δηλώσεις επικινδυνότητας βάσει του CLP

Τοξική σε περίπτωση κατάποσης ή εισπνοής⁵

Προκαλεί σοβαρά δερματικά εγκαύματα και οφθαλμικές βλάβες

Μπορεί να προκαλέσει αλλεργική δερματική αντίδραση

Σε περίπτωση εισπνοής μπορεί να προκαλέσει αλλεργία ή

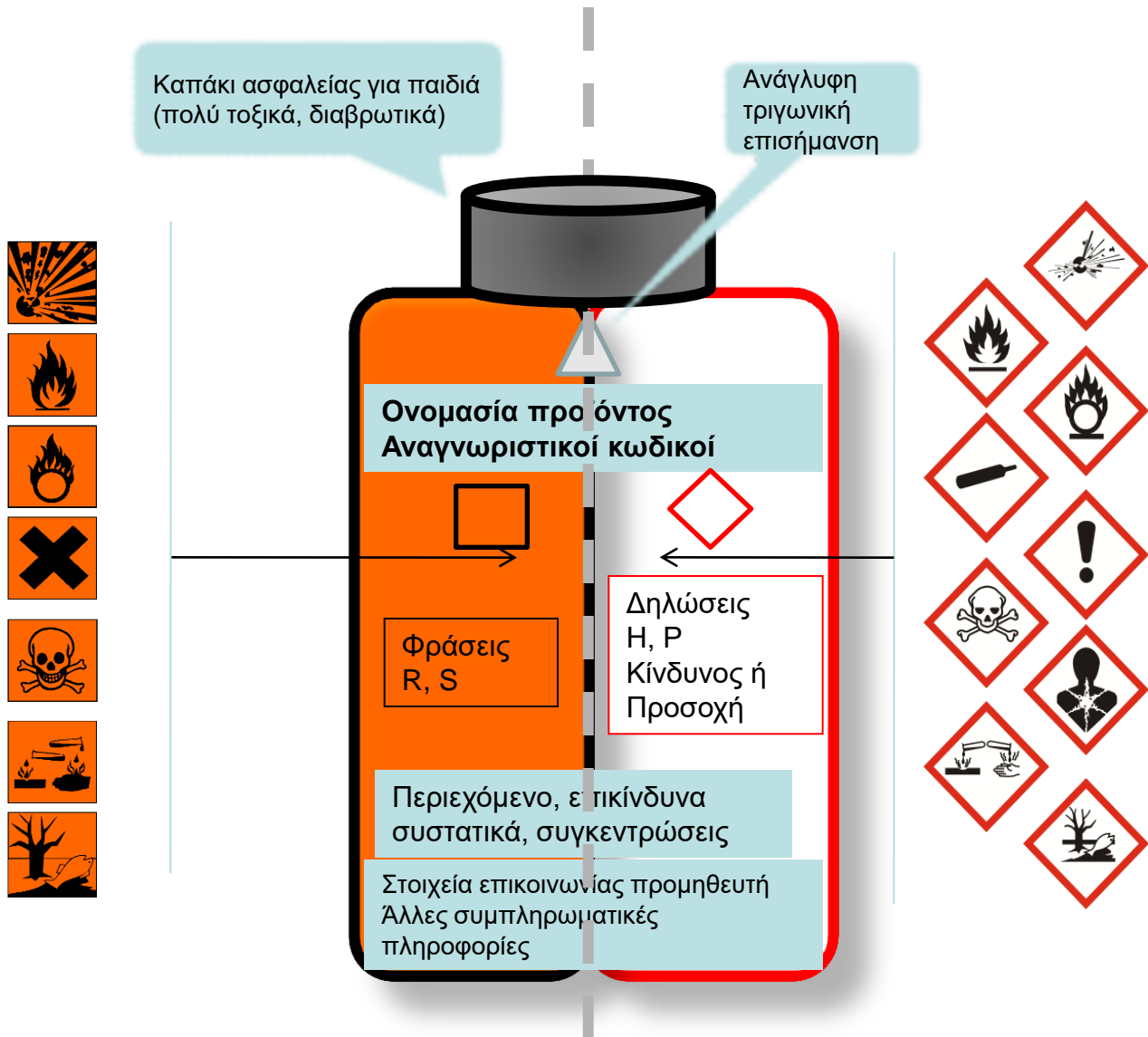
συμπτώματα άσθματος ή αναπνευστικές δυσκολίες

Πολύ τοξικό για τους υδρόβιους οργανισμούς

Επιλογή από περίπου 30 δηλώσεις προφύλαξης

Καταργήθη
κε από
1.6.2015

σε ισχύ
από
1.12.2010

Χρονοδιαγράμματα - Κρίσιμες Ημερομηνίες C&L

Καθαρές χημικές ουσίες

~~1.12.2010~~

~~1.12.2012~~

Μείγματα

~~1.6.2015~~

1.6.2017

Μεταβατική περίοδος !

Επίδραση του CLP σε περίπου 20 νομοθετήματα

- REACH
- Μεταφορές επικίνδυνων εμπορευμάτων, ADR
- Διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων
- Ασφάλεια και Υγεία στους χώρους εργασίας
- SEVEZO II
- Νομοθεσία απορρυπαντικών
- Νομοθεσία φυτοπροστατευτικών
- Νομοθεσία βιοκτόνων προϊόντων
- Νομοθεσία καταναλωτικών προϊόντων

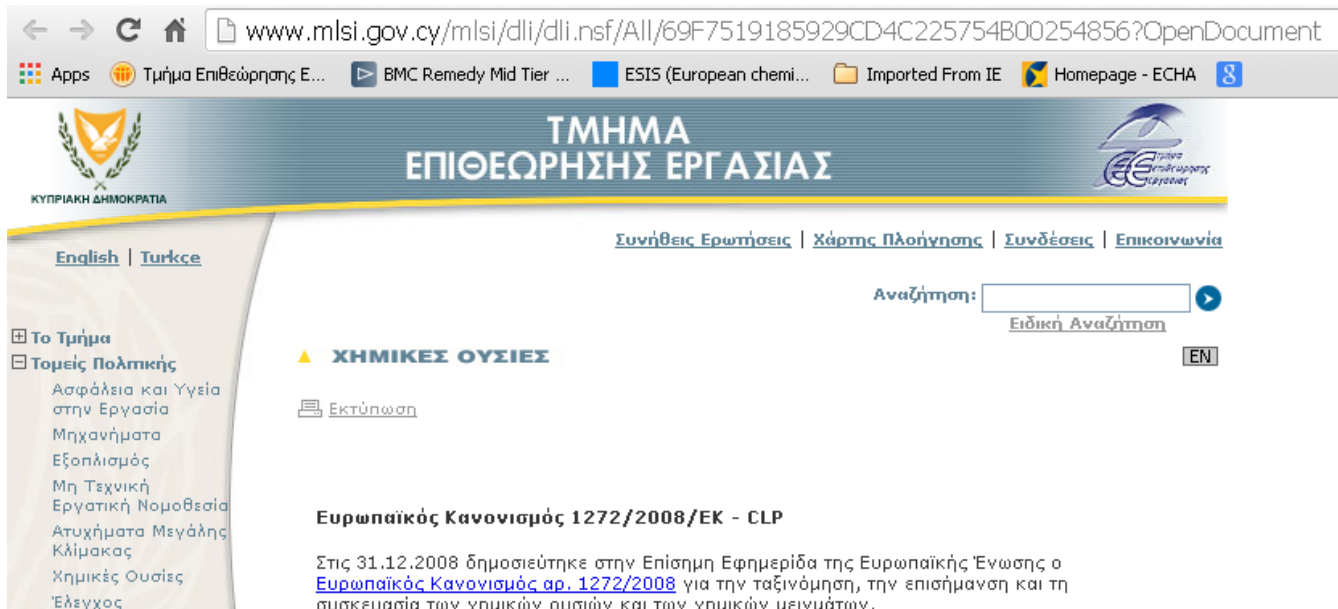
Π.χ. Επισήμανση χημικών σε χώρους Εργασίας

Οι περί ελαχίστων Προδιαγραφών για τη σήμανση Ασφαλείας και Υγείας στην εργασία (τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2015 - Εναρμόνιση με τις πρόνοιες και τα κριτήρια του CLP

- Μέγεθος εικονογράμματος: ελάχιστο 1 cm²
- Ελάχιστο μέγεθος συμβόλου $\frac{1}{15}$ της επιφάνειας της ετικέτας

<http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dli/>

The screenshot shows a web browser window with the address bar containing the URL www.mlsi.gov.cy/mlsi/dli/dli.nsf/All/69F7519185929CD4C225754B00254856?OpenDocument. The browser's address bar also shows several tabs: 'Apps', 'Τμήμα Επιθεώρησης Ε...', 'BMC Remedy Mid Tier ...', 'ESIS (European chemi...', 'Imported From IE', and 'Homepage - ECHA'. The website header features the logo of the Republic of Cyprus and the text 'ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ'. Below the header, there are navigation links: 'Συνήθειες Ερωτήσεις', 'Χάρτης Πλοήγησης', 'Συνδέσεις', and 'Επικοινωνία'. A search bar is present with the text 'Αναζήτηση:' and a search button. Below the search bar, there is a link for 'Ειδική Αναζήτηση' and a language selection button labeled 'EN'. The main content area is titled 'ΧΗΜΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ' and includes a sub-section 'Εκτύπωση'. The text in the main content area reads: 'Ευρωπαϊκός Κανονισμός 1272/2008/ΕΚ - CLP'. Below this, it states: 'Στις 31.12.2008 δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο [Ευρωπαϊκός Κανονισμός αρ. 1272/2008](#) για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των χημικών ουσιών και των χημικών μειγμάτων.'

[Νέα εικονογράμματα \(σύμβολα κινδύνου\)](#)

[Δηλώσεις Επικινδυνότητας και Προφύλαξης](#)

[Απαντήστε το QUIZ](#)

[Δείτε τα Βίντεο](#)

Ενημερωτικό υλικό

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΟΝ CLP...

- Άρθρα 39-40 : Υποχρέωση κοινοποίησης της ταξινόμησης και επισήμανσης των επικίνδυνων συστατικών
- Ευρετήριο Ταξινόμησης και Επισήμανσης ECHA
<http://echa.europa.eu/information-on-chemicals>
- Άρθρο 45 : Μητρώο Επικίνδυνων Χημικών Προϊόντων
<http://www.mlsi.gov.cy/mlsi/dli/dli.nsf/All/78EBC1E3C7C818FBC2257BD003513CD?OpenDocument>
- Άρθρο 48 : Διαφήμιση με σύμβαση αγοράς

Ηλεκτρονικό Εμπόριο – Εξ αποστάσεως αγορά

Άρθρο 48 – Η διαφήμιση κάθε επικίνδυνου χημικού προϊόντος (χημικής ουσίας ή μείγματος) με σκοπό την «ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΑΓΟΡΑ» θα πρέπει να συνοδεύεται με κείμενο που να περιγράφει επαρκώς την επικινδυνότητα του προϊόντος (όπως εμφανίζεται στην ετικέτα του), με στόχο την ενημέρωση και την καλύτερη προστασία του καταναλωτή.

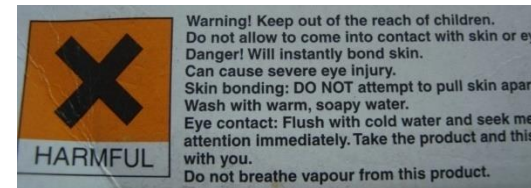
Κάθε διαφήμιση επικίνδυνου χημικού προϊόντος που επιτρέπει στο ευρύ κοινό να το αγοράζει «εξ αποστάσεως» θα πρέπει να συνοδεύεται από τις πληροφορίες επικινδυνότητας που αναγράφονται στην ετικέτα του (σχετικές τάξεις ή κατηγορίες κινδύνου).

Προβλήματα που εντοπίζουμε κατά τις επιθεωρήσεις μας στην Κυπριακή αγορά !

Μη ικανοποιητική σήμανση (απουσία συμβόλων κινδύνου, φράσεων κινδύνου/ προφύλαξης κλπ).

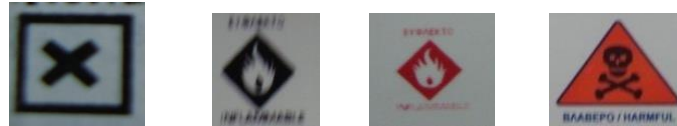

Απουσία σήμανσης στην ελληνική γλώσσα.

Μικρό μέγεθος ετικετών, μικρά σύμβολα κινδύνου, γράμματα μικρά και δυσανάγνωστα.

Ακατάλληλα σύμβολα κινδύνου, άλλης νομοθεσίας (σχήμα, χρώμα κλπ).

Ετικέτα με άδεια σύμβολα

Χρήση ίδιας ετικέτας με τις ίδιες πληροφορίες για όλα τα προϊόντα ανεξαρτήτως κατηγορίας κινδύνου

Εμφάνιση και των 2 συστημάτων ταξινόμησης κινδύνου

Σύμβολα κινδύνου με το ένα σύστημα
και φράσεις με το άλλο.

Λάθος αντιστοιχία συμβόλου
κινδύνου με φράσεις (π.χ σύμβολο
για ερεθιστικό και φράσεις για
διαβρωτικό).

**Λανθασμένη μετάφραση στοιχείων ετικέτας
(π.χ σύμβολο κινδύνου διαβρωτικό και
αναγραφή στην ετικέτα εύφλεκτο)**

**Μη αναγραφή επικίνδυνων συστατικών
εκεί όπου απαιτείται.**

**Μη αναγραφή στοιχείων υπευθύνου
διάθεσης στην αγορά ***

**Απουσία κατάλληλης συσκευασίας (πώμα
ασφαλείας , ανάγλυφο τρίγωνο, διαρροές).**

Συσκευασίες που περιέχουν επικίνδυνη χημική ουσία ή μείγμα που διατίθεται στο ευρύ κοινό δεν πρέπει:

- Να έχουν μορφή ή σχήμα που μπορούν να προσελκύσουν ή να διεγείρουν την ενεργό περιέργεια των παιδιών ή να παραπλανήσουν τους καταναλωτές
- Να έχουν παρόμοια παρουσίαση ή σχεδιασμό που χρησιμοποιούνται για τρόφιμα ή ζωοτροφές ή φαρμακευτικά ή καλλυντικά προϊόντα

Απαγορεύεται η χρήση εκφράσεων:

«Μη τοξικό», «Ακίνδυνο»

«Οικολογικό»

Ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας!

Στοιχεία επικοινωνίας:

Δρ Τασούλα Κυπριανίδου-Λεοντίδου

Συντονίστρια Κλάδου Χημικών Ουσιών

Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

Τηλ: 22405608

E-mail: tkyprianidou@dli.mlsi.gov.cy